

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos CXL. — Izdan in razposlan 10. dne avgusta 1917.

Vsebina: Št. 333. Ukaz o ustanovitvi gospodarske zveze industrije papirja.

333.

Ukaz voditelja trgovinskega ministrstva v porazumu z voditeljem pravosodnega ministrstva z dne 2. avgusta 1917. l.

o ustanovitvi gospodarske zveze industrije papirja.

Na podstavi zakona z dne 24. julija 1917. l. (drž. zak. št. 307) se ukazuje tako:

§ 1.

Pripadniki zveze.

Vsa podjetja, ki se bavijo z izdelovanjem papirja, sirove lepenke, lepenke, staničnatih snovi, lesnih obruskov in čunjskih polsnovi, pripadajo gospodarski zvezi industrije papirja s sedežem na Dunaju.

Podjetja, pri katerih obsega v prvem odstavku navedeno izdelovanje le del obrata, so glede tega dela pripadniki zveze.

Obrati in podjetja v tem paragrafu označene vrste, ki se še le ustanove, dokler velja ta ukaz, pripadajo zvezi z dnem pričetka opravi.

Gledé uveljave pravic, ki se podajajo iz pripadnosti h gospodarski zvezi, zlasti gledé pridelitve

sirovin, pomožnih snovi, polfabrikatov in obratnega gradiva je pri obratih, ki so obstajali že pred začetkom vojne, merodajna vrsta in obseg izdelovanja posameznih obratov pred 1. dnem avgusta 1914. l., kolikor niso potrebne razlike od tega načela iz ozirov na javno korist. O tem, ter gledé obratov, ustanovljenih še le po 1. dnevu avgusta 1914. l., odloča trgovinsko ministrstvo zaslišavši zvezno vodstvo po svobodnem predarku.

O pripadnosti k zvezi odloča v dvomnih primerih trgovinski minister zaslišavši zvezno vodstvo po svobodnem predarku.

§ 2.

Namen zveze.

Naloge gospodarske zveze so:

1. voditi natančen pregled o produkcijskih razmerah in obratnih uredbah zadevnih podjetij, poizvedovati o zalogah, izdelovanju in razpečevanju, ako treba, s sodelovanjem pristojnih trgovinskih in obrtnih zbornic;

2. svetovati osrednjim oblastvom, kadar odajajo naročila;

3. skrbeti za preskrbovanje zvezi pripadajočih obratov s sirovinami in pomožnimi snovmi, polfabrikati in obratili s tem, da jih neposrednje razdeljuje ali sodeluje pri razdeljevanju po uradnih mestih. Gospodarski zvezi je zlasti naloženo:

a) staviti predloge gledé razdeljevanja žveplenega kršca, ki ga oprosti vojna uprava za namene izdelovanja celuloze;

b) sodelovati ob razdeljevanju starega papirja, ki je na razpolaganje komisiji za star papir po določilih ministrstvenega ukaza z dne 10. julija 1916. l. (drž. zak. št. 215), s tem, da pošlje zastopnika v to komisijo, ki mu gre pravica, ugovarjati zoper sklepe komisije pri trgovinskem ministrstvu z učinkom, da se dotični sklepi ne smejo izvršiti, dokler se ne odloči o ugovoru;

c) staviti predloge gledé oproščanja volne in bombaža za narejanje klobučevine za stroje;

d) sodelovati ob razdeljevanju smole s tem, da pošlje zastopnika v komisijo za smolo;

e) sodelovati ob razdeljevanju cunj s tem, da pošlje zastopnika v komisijo za cunje;

f) zastopati v gospodarski zvezi združene industrije pri drugih razdeljevalnicah ali razdeljevalnih komisijah;

4. uravnavati izdelovanje in razpečavanje, oziraje se na odredbe, ki jih je morda ukrenilo trgovinsko ministrstvo na podstavi ministrstvenega ukaza z dne 23. maja 1916. l. (drž. zak. št. 154);

5. ustanavljati cene;

6. sodelovati ob uravnavi vprašanj gospodarske uprave, ki se tičejo v zvezi združenih industrij, zlasti pri vseh naredbah, da se uravna in pospeši izdelovanje ter uvoz in izvoz, pri izdajanju in izvrševanju uvoznih in izvoznih prepovedi, pri naredbah na polju trgovinske politike in socialne skrbi in pri vseh vprašanjih, ki se podajajo ob razoroževanju in prehodu v mirovno gospodarstvo, končno izvrševati na to se nanašajoče odredbe, kolikor izroči trgovinski minister to zvezi.

§ 3.

Pravno svojstvo zveze.

Zveza je juristična oseba. Na zunaj jo zastopa zvezno vodstvo (§ 12). V imenu zveze podpisuje pravnoobvezno predsednik ali eden njegovih namestnikov.

§ 4.

Dolžnosti zveznih pripadnikov.

Zvezni pripadniki morajo pospeševati namene zveze in opuščati vse, kar je pripravno oteževati ali ovirati njih izpolnjevanje.

Slušati morajo odredbe, ki jih je ukrenilo zvezno vodstvo in dajati vsa potrebna pojasnila za njih pripravlanje in izvrševanje. Nadalje morajo dati svoje obrate in svoje opravilno poslovanje nadzorovati, kolikor je potrebno, da se dosežejo nameni zveze. To nadzorstvo izvršujejo posebni uradni organi, ki jih postavi trgovinski minister in ki morajo poročati trgovinskemu ministru o tem, kar opazijo. Dolžni so tudi plačevati prispevke k stroškom poslovanja, ki jih je določil zvezni zbor.

§ 5.

Zvezne skupine.

Zvezi pripadajoča podjetja se delé v nastopne zvezne skupine:

a) Papir.

Tej zvezni skupini pripadajo vsi zvezni pripadniki, ki izdelujejo papir, brez ozira na to, ali se v njihovih obratih izdelujejo tudi polfabrikati ali drugi celofabrikati.

b) Staničnate snovi in cunjske polsnovi.

Tej zvezni skupini pripadajo tisti zvezni pripadniki, ki izdelujejo edinole staničnate snovi ali cunjske polsnovi.

c) Lesni obruski in lepenke.

Ta zvezna skupina obsega tiste zvezne pripadnike, ki izdelujejo edinole lesne obruske ali lepenke.

d) Sirova lepenka.

Ta zvezna skupina obsega tiste zvezne pripadnike, ki izdelujejo edinole sirovo lepenko.

§ 6.

Organi zveze.

Organi zveze so:

a) zvezni zbor;

b) zvezni odbor;

c) zvezno vodstvo.

§ 7.

Zvezni zbor.

Zvezni zbor sestoji iz vseh zveznih pripadnikov (§ 1). Zbere se vsaj enkrat v vsakem polletju. Sklicuje ga pismeno zvezno vodstvo — prvi (ustanovni) zbor začasno opravilno vodstvo — in sicer vsaj osem dni pred dnevom, določenim za zborovanje.

Ako to zahteva vladni komisar ali pismeno vsaj deset udov zveznega odbora (§ 8) ali vsaj 50 zveznih pripadnikov, je sklicati zvezni zbor najkasneje v štirih tednih. Zvezni zbor je sklepčen brez ozira na število navzočih zveznih pripadnikov.

Zveznemu zboru predseduje predsednik zveznega vodstva ali eden njegovih namestnikov. Prvi (ustanovni) zvezni zbor vodi predsednik začasnega opravilnega vodstva ali eden njegovih namestnikov. Zvezni zbor sklepa z navadno večino glasov navzočih zveznih pripadnikov.

Zveznemu zboru je pridržano:

1. sklepati o zalaganju in porazdeljevanju stroškov zveznega poslovanja;
2. odobriti položeni račun;
3. sprejemati poročilo o delovanju zveznega vodstva;
4. voliti zvezni odbor (§ 8).

Vsak zvezni pripadnik ima pravico na zveznem zboru staviti predloge in vprašanja zveznemu vodstvu.

§ 8.

Zvezni odbor.

Zvezni odbor je sestavljen iz 20 udov, ki jih je izvolil zvezni zbor ter iz nadaljnjih petih udov največ, ki jih je imenoval trgovinski minister izmed zveznih pripadnikov. Izmed udov, ki jih voli zvezni zbor, naj volijo 15 udov pripadniki zvezne skupine a) (papir), enega uda pripadniki zvezne skupine b) (staničnate snovi in cunjске polsnovi), 3 ude pripadniki zvezne skupine c) (lesni obruski in lepenke) in enega uda pripadniki zvezne skupine d) (sirova lepenka) izmed pripadnikov dotične skupine.

Za zvezni odbor se voli skupinoma po glasovnicah. V skupini a) (papir) ima pri tem vsako

podjetje z manj nego tremi stroji za papir en glas, s tremi do štirimi stroji za papir dva glasa in s petimi ali več stroji za papir tri glasove. V ostalih zveznih skupinah ima vsak zvezni pripadnik en glas.

Poslovna doba odbornikov znaša dve leti, izstopivši udje se lahko zopet volijo.

Trgovinski minister more iz javnih ozirov, zaslšavši zvezni odbor, izjaviti, da je ud izgubil svojo službo, ter zaukazati popolno novo volitev odbora. Ako se voli odbor na novo, se morajo tudi udje v zmislu prvega odstavka tega paragrafa imenovati na novo. Dotlej da se izvrše nove volitve in nova imenovanja, poslujejo dotdanji udje odbora. Ako izstopi voljen ud, preden poteče poslovna doba, more zvezni odbor v štirih tednih s pritrditvijo trgovinskega ministrstva soizbrati na njegovo mesto v zvezni odbor do prihodnjega zveznega zbora pripadnika tiste zvezne skupine, ki je volila izstopivšega.

Vsi udje zveznega odbora opravljajo svoje posle kot častno službo.

§ 9.

Oblasti zveznega odbora.

Zvezno vodstvo (§ 12) mora zaslišati zvezni odbor pred vsemi odločbami in odredbami načelne vrste. Njegovi sklepi so obvezni za zvezno vodstvo.

Zveznemu odboru je zlasti naloženo:

- a) ustanavljati načela za ravnanje s stvarmi, oznamenjenimi v § 2;
- b) nadzorovati upravo blagajnice;
- c) ustanavljati določne učine, za katere more zvezno vodstvo ali razsodišče (§§ 18 in 19) nalagati kazni zaradi nereda, ter določati izmero teh kazni; pri tem se pa pri učinih, ki se preodkazujejo zveznemu vodstvu, da jih kaznuje, ne sme seči čez kazenski postavek 2000 K, v drugih primerih pa ne čez postavek 20.000 K za posamezni primer;
- d) postavljati pododbore, da se poprej posvetujejo o določenih prasanjih in jih izvršujejo, ter postavljati strokovne skupine (§ 11);
- e) privzemati pridane svetovalce.

§ 10.

Opravljeni red zveznega odbora.

Zvezni odbor se zbere najmanj enkrat v dveh mesecih. Ako to zahteva vladni komisar (§ 16) ali na pismen predlog najmanj štirih udov zveznega odbora je sklicati sejo v 14 dneh. Udje zveznega odbora ter vladni komisarji se morejo vabiti na seje pismeno ali brzojavno.

Zvezni odbor je sklepčen, ako sta navzoča vsaj dva uda zveznega vodstva in vsaj sedem udov, ki ne pripadajo zveznemu vodstvu. Sklepa z navadno večino glasov. Predseduje predsednik zveznega vodstva ali eden njegovih namestnikov (§ 12). Predsednik ne glasuje. Ako so glasovi enako razdeljeni, odloči predsednik. Vladni komisarji ne glasujejo.

Udje zveznega odbora imajo vsakčas pravico staviti zveznemu vodstvu predloge, o katerih mora vodstvo sklepati najkasneje v prihodnji seji.

S sklepom večine glasov navzočih se more odrediti, da morajo ostati tajni posamezni posvetovalni predmeti in nanje nanašajoči se posledki glasovanja.

§ 11.

Strokovne skupine.

Za posvetovanje o vseh stvareh, ki se tičejo zlasti posamezne industrijske stroke, se lahko s sklepom zveznega odbora ustanove strokovne skupine. Vsi zvezni pripadniki dotične industrijske stroke pripadajo strokovni skupini. Strokovne skupine so posvetovalni organi zveznega odbora in zveznega vodstva v vprašanjih, ki se vsakočasno tičejo dotične industrijske stroke. Trgovinski minister ukrene zaslišavši zvezno vodstvo natančnejša določila o sestavi in poslovanju strokovnih skupin.

§ 12.

Zvezno vodstvo.

Zvezno vodstvo je sestavljeno iz predsednika, prvega in drugega predsednikovega namestnika ter iz osmih udov, ki jih imenuje trgovinski minister izmed zveznega odbora.

Udje zveznega vodstva opravljajo svoje posle kot častno službo.

Zvezno vodstvo zastopa zvezo na zunaj, zlasti pri pogajanjih z organizacijami drugih industrij v strokovnih stvareh. Vodstvo odloča v vseh prašanjih, v katerih ni izrečno določeno, da sklepa o njih zvezni zbor ali zvezni odbor. Zveznemu zboru ter zveznemu odboru mora poročati o svojem delovanju.

Zvezno vodstvo je dolžno dajati račun o upravi denarja in mora vsako leto predložiti računski sklep zveznemu zboru, da ga popreskusi.

Zvezno vodstvo postavlja na predlog predsednika oziroma njegovih namestnikov potrebne uradnike in pomožne moči, ki se plačujejo iz novcev zveze. Za namestitvev oseb na vodilnem mestu je treba potrditve trgovinskega ministra.

Predsednik, ako je zadržan, eden njegovih namestnikov, sklicuje zvezni zbor ter seje zveznega odbora in zveznega vodstva in predseduje v njih.

Predsednik, ako je zadržan, njegov namestnik, vodi tekoča opravila in nadzoruje notranji službeni obrat. Njemu so podrejeni uradniki in pomožne moči zveze.

Da vodi opravila, dokler se zveza redno ne ustanovi z volitvijo zveznega odbora in imenovanjem zveznega vodstva, postavi trgovinski minister začasno opravilno vodstvo, ki je prav tako sestavljeno iz predsednika, dveh predsednikovih namestnikov in osmih udov in ima pravico izvrševati vse oblasti zveznega vodstva ter se odveže službe hkratu ko se imenuje prvo zvezno vodstvo.

Na njegovo poslovanje se zmislu primerno uporablja opravljeni red zveznega vodstva.

§ 13.

Opravljeni red zveznega vodstva.

Zvezno vodstvo se po potrebi zbira na seje na Dunaju. Udje zveznega vodstva ter vladni komisarji (§ 16) se morejo vabiti na seje pismeno ali brzojavno.

Zvezno vodstvo je sklicati na sejo v 8 dneh, ako to zahteva eden izmed vladnih komisarjev ali najmanj dva uda zveznega vodstva z navedbo razpravnih predmetov.

Zvezno vodstvo je sklepčno, ako so povabljeni vsi udje in vladni komisarji in ako je navzoča

vsaj polovica udov. Sklepa z navadno večino glasov. Ako so glasovi enako razdeljeni, velja za sklep tisto mnenje, kateremu je pristopil predsednik. Vladni komisarji ne glasujejo.

§ 14.

Posebne dolžnosti funkcionarjev in nameščencev zveze.

Vsi udje zveznega vodstva in zveznega odbora ter vsi nameščenci zveze si morajo pri svojem poslovanju prizadevati z najpopolnejšo nepristranostjo in največjo vestnostjo.

Vsi funkcionarji in nameščenci zveze so dolžni molčati o vseh stvareh, za katere zvedó v tej lastnosti in katerih izkoriščanje ali sporočanje na zunaj greši zoper namene gospodarske zveze ali se tiče opravičnih razmer pripadnikov zveze, in morajo to pismeno obljubiti.

Pri vodstvu opravi je dolžnost zveznega vodstva s primernimi uredbami skrbeti za, to, da se zabrani zlorabljanje ali sporočanje navedb o opravičnih razmerah, ki dohajajo zveznemu odboru. Pozivu, naj naznanijo navedbe, ki so jih pripadniki zveze podali pisarnici zveznega odbora, morajo ustreči uradniki in pomožne moči le tedaj, ako jih na to pozove predsednik, oziroma njegova namestnika ali vladni komisarji ali ako je zvezni odbor storil na to mereč sklep.

§ 15.

Stroški poslovanja.

Za zalaganje stroškov poslovanja zveze morajo pripadniki zveze plačevati prispevke, ki jih določi zvezni zbor in ki se morejo izterjati po politični izvršbi.

§ 16.

Državno nadzorstvo.

Zveza je pod državnim nadzorstvom, ki ga izvršujejo vladni komisarji, ki jih je imenoval trgovinski minister.

Vladne komisarje je vabiti na vse razprave in seje zveznih organov in strokovnih skupin, pravico imajo vsakčas povzeti besedo in staviti predloge, o katerih se mora sklepati.

Nadalje imajo pravico odložiti izvršitev sklepov in odredb zveznih organov in strokovne skupine za toliko časa, da odloči trgovinski minister.

Vladni komisarji imajo pravico vpogledovati v vse knjige, zapiske in opravilne spise organov gospodarske zveze in strokovnih skupin in zahtevati vsa pojasnila, ki se jim zdé potrebna.

§ 17.

Državno odobrenje.

Odobrenja trgovinskega ministra potrebujejo vse odločbe, sklepi in odredbe zveznega zbora, zveznega odbora ali zveznega vodstva, ki se tičejo:

- a) skrbi za preskrbovanje zvezi pripadajočih obratov z sirovinami in pomožnimi snovmi, polfabrikati in obratili;
- b) uravnave izdelovanja in razpečavanja;
- c) določitve cen;
- d) višine zveznih prispevkov, ako jih morajo zvezni pripadniki plačevati po § 15;
- e) ustanovitve tistih določnih učinkov, za katere lahko nalaga zvezno vodstvo ali razsodišče kazni zaradi nereda, in določitve višine teh kazni.

§ 18.

Kazni zaradi nereda.

Zvezno vodstvo more zaradi dejanj ali opustitev pripadnikov zveze, ki nasprotujejo tistim predpisom in odredbam, ki jih je izdalo zvezno vodstvo po tem ukazu, da se dosežejo nameni zveze, nalagati kazni zaradi nereda, ako je učin na podstavi sklepa zveznega odbora (§ 9 c), ki ga je odobril trgovinski minister, postavljen pod kazen zaradi nereda.

Ako je zvezno vodstvo naložilo kazen zaradi nereda, se more razsodišče (§ 19) prositi za odločbo, ne da bi priziv imel odločivo moč.

Kazenski zneski se izterjavajo na prošnjo zveznega vodstva s politično izvršbo in dohajajo občekoristnemu namenu, ki ga določi trgovinski minister na predlog zveznega vodstva.

§ 19.

Razsodišče.

Za odločbo v vseh sporih med pripadniki zveze v stvareh zveze, nadalje v tistih primerih, v katerih smatrajo pripadniki zveze, da so prikrašani v svojih pravicah z odločbo ali odredbo, ki jo je ukrenilo zvezno vodstvo ali zvezni odbor, se ustanavlja zvezno razsodišče.

Odločbe in odredbe zveznega odbora, oziroma zveznega vodstva, ki jih je odobril trgovinski minister (§§ 17 in 18), se ne morejo izpodbijati na razsodišču.

Dejanja in opustitve, ki merijo zoper odredbe ali predpise, ki jih je izdalo zvezno vodstvo po tem ukazu, mora zvezno vodstvo, ako nima samo po § 18 pravice naložiti kazen zaradi nereda, naznaniti razsodišču, ki naj razsodi, ali je naložiti kazen zaradi nereda.

Razsodišče odloča nadalje o prizivih, ki jih pripadniki zveze vlagajo zoper kazni zaradi nereda, ki jih je naložilo zvezno vodstvo.

Ako je za določene učine izmera kazni ustanovljena s sklepom zveznega odbora, ki ga je odobril trgovinski minister (§§ 9 c in 17 e) je razsodišče vezano nanjo, kadar odmerja kazen. V vseh drugih primerih je izmera kazni prepuščena svobodnemu preudarku razsodišča; toda kazen zaradi nereda v vsakem posameznem primeru ne more presegati zneska 20.000 kron.

Razsodišče je sestavljeno iz sodniškega funkcionarja, ki ga postavi trgovinski minister v porazumu s pravosodnim ministrom, za predsednika in iz štirih udov ali njihovih nadomestnikov, ki jih imenuje trgovinski minister. Udje in nadomestniki opravljajo svoje posle kot častno službo. Pripadati ne smejo niti zveznemu vodstvu niti zveznemu odboru.

Vse odločbe razsodišča so končno veljavne. Postopanje pred razsodiščem se ravna po določilih četrtega oddelka VI. dela civilnega pravnega reda, kolikor se iz predpisov tega ukaza ne pokaže kaj drugega.

Predsednik razsodišča more, uporablja za postopanje na rednih sodiščih veljajoče predpise, povabiti priče in izvedence in te osebe ter stranke zaslišati pod prisego.

Kazenski zneski se izterjavajo na prošnjo zveznega vodstva s politično izvršbo in dohajajo obče koristnemu namenu, ki ga določi trgovinski minister na predlog zveznega vodstva.

§ 20.

Kazni po političnih oblastvih.

Prestopke tega ukaza kaznujejo, ako dejanje ne spada pod strožjo kazen, politična oblastva prve stopnje z denarnimi kaznimi do 20.000 K ali z zapornimi kaznimi do šest mesecev. Ti kazni se moreta naložiti tudi druga poleg druge.

§ 21.

Razpust zveze.

Zveza se razpusti, zaslišavši zvezni odbor, z odredbo trgovinskega ministra, ki tudi odloči o porabi morebitnega upravnega prebitka.

§ 22.

Ta ukaz dobi moč z dnem razglasitve.

Mataja s. r.

Schauer s. r.